

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. spalio 5 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Donato Šerno (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas) ir Egidijos Tamošiūnienės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovų G. K. ir E. K. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo 2023 m. sausio 12 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovų G. K. ir E. K. ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Autodeima“ dėl nuostolių atlyginimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių sutarčių kvalifikavimą vartojimo sutartinis, proceso teisės normų, reglamentuojančių apeliacijos ribas, naujų įrodymų priėmimą apeliacinės instancijos teisme bei įrodinėjimo naštos paskirstymą, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovai G. K. ir E. K. prašė priteisti iš atsakovės UAB „Autodeima“ 4270 Eur patirtų išlaidų automobilio trūkumams ištaisyti atlyginimą, 88,94 Eur už UAB „Autojuta“ atliktą automobilio techninę patikrą, 5 procentų dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovai nurodė, kad 2021 metų pradžioje portale www.autoplus.lt rado skelbimą apie parduodamą automobilį „Audi Q5“. Su pardavėju (atsakove) susitarė, jog automobilio galutinė pardavimo kaina jį atgabusius į Lietuvą bus 14 000 Eur. Atsakovė 2021 m. vasario 11 d. PVM sąskaitoje faktūroje Nr. ADM246 nurodė neteisingą automobilio pirkimo kainą – 12 000 Eur, motyvuodama, jog didesnės kainos nerašys dėl mokėtino pelno mokesčio.
4. Automobilį nuvažius apie 500 km pradėjo aiškėti jo techniniai defektai. Automobilis 2021 m. kovo 9 d. buvo pristatytas į UAB „Autojuta“, ten buvo nustatytos elektrinės klaidos pavarų dėžės valdymo bloke, elektrinė klaida „adblue“ sistemos valdymo bloke. UAB „Daivanta“ servise buvo nustatyti defektai, jų šalinimas kainavo 3385 Eur su PVM. Atliekant remonto darbus, buvo nustatyti papildomi defektai – variklio alyvos pratekėjimas pro variklio dangtelio tarpinę, blogas purkštukų darbas. UAB „Daivanta“ papildomai paašikėjusių automobilio defektų remonto darbų neatliekant, ieškovai kreipėsi į autoservisą UAB „Dizrida“, čia atlikus remonto šalinimo darbus buvo patirtos 885 Eur išlaidos.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

5. Kauno apylinkės teismas 2022 m. vasario 22 d. sprendimu ieškinį tenkino, priteisė ieškovams iš atsakovės 4270 Eur patirtų išlaidų automobilio trūkumams ištaisyti atlyginimą, 88,94 Eur už UAB „Autojuta“ atliktą automobilio techninę patikrą, 5 procentų dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo ir 2314,40 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
6. Teismas nustatė, kad nagrinėjamoje byloje nėra ginčo dėl to, kad ieškovų įsigytas automobilis buvo naudotas (t. y. eksploatuotas 8 metus), o ieškovai automobilį pirkę turėdami tikslą toliau jį naudoti savo asmeniniams poreikiams. Teismas padarė išvadą, kad ieškovai pagrįstai tikėjosi, jog parduodamas automobilis bus tinkamas naudoti pagal paskirtį ir iš karto po jo įsigijimo važiuos tinkamai, o jokių papildomų sąnaudų, kad minėtas tikslas būtų pasiektas, jie artimiausiu metu nesitikėjo patirti.
7. Ginčo atveju nustatyti gedimai, atsižvelgiant į nustatytų techninių defektų skaičių ir reikšmę automobilio eksploatavimui, taip pat tam būtiną skirti pinigų sumą (4270 Eur), teismui leido padaryti išvadą, kad automobilis negali būti laikomas atitinkančiu įprastus naudotiems automobiliams keliamus kokybės reikalavimus. Atkreipė dėmesį, kad UAB „Autojuta“ techninę automobilio patikrą atliko su juo ieškovams nuvažius vos 500 km (tai laikytina itin nedideliu atstumu) ir praėjus vos 4 savaitėms (tai laikytina itin trumpu laikotarpiu) po automobilio įsigijimo. Ieškovai pateikė tiek automobilio serviso UAB „Autojuta“, kuris yra tokios markės automobilių atstovo servisas Lietuvoje, tiek kito serviso UAB „Daivanta“ defektų aktus, taip pat autoserviso UAB „Dizrida“ remonto užsakymą. Šiuose įrodymuose esanti informacija nuosekliai, vieno serviso nustatyti gedimai patvirtinti ir kitame servise, pateiktuose duomenyse nėra prieštaravimų.
8. Teismas, atsižvelgdamas į nustatytų defektų pobūdį, nusprendė, kad ieškovui ir jam automobilį apžiūrėti padėjusiam asmeniui trūkumų pastebėti nebuvo galima, nes jie vizualiai nematomi. Vertino, kad analogiškėmis sąlygomis, vykdant apžiūrą tik vizualiai, nesant galimybės jo

užvesti (dėl oro sąlygų), atsakovei nesutikus palikti automobilio už jį neatsiskaicičius, bet kuris kitas atidus ir rūpestingas asmuo ieškovo vietoje tokiomis pačiomis aplinkybėmis automobilio defektų nebūtų pastebėjęs.

9. Teismas vertino, kad atsakovės nurodyta aplinkybė, jog ieškovai patys atsakingi dėl paašikėjusių defektų, nes nepatikrino transporto priemonės prieš ją įsigydami, prieštarauja ne tik įstatymo nuostatomis, bet ir teismų praktikai, kadangi tai yra pirkėjo teisė, o ne pareiga. Ji nepanaikina atsakovės atsakomybės už transporto priemonės kokybę. Teismas taip pat atmetė kaip nepagrįstus atsakovės argumentus, kad ji neturi pareigos kompensuoti automobilio remonto išlaidų, nes ieškovams pardavė ne naują automobilį, apie nustatytus defektus pati nežinojo, jo techninės būklės įsigyjant nevertino, privalomosios techninės apžiūros metu nebuvo nustatyti jokie automobilio defektai, trukdantys jį eksploatuoti. Teismas vertino, kad pardavėjo žinojimas apie parduoto daikto trūkumus nėra privaloma pardavėjo atsakomybės už parduoto daikto trūkumus sąlyga ir šiuo atveju ieškovai neprivalėjo įrodyti, kad atsakovė žinojo apie minėtus trūkumus.
10. Teismas nurodė, kad atsakovė, būdama šios srities profesionali verslininkė, skelbime nurodydama, jog automobilis yra „idealios būklės“, o pardavimo dokumente nesant nurodytų jokių jo defektų, turėjo garantuoti parduoto automobilio kokybę ir yra laikytina atsakinga už automobilio trūkumus. Be to, tai, jog atsakovės parduodama transporto priemonė jos pardavimo metu neturėjo trūkumų, byloje paneigia ieškovų pateiktos 2021 m. sausio 25 d. sąskaitos faktūros Nr. 1M duomenys (vertinimų biuro „AIRV“ vertėjos K. V. atliktas vertimas bei minėto dokumento fragmento UAB „Pasaulio spalvos“ atliktas vertimas). Pagal šiuos duomenis teismas nustatė, kad automobilis jo įsigijimo Italijoje metu buvo su trūkumais ir apie tai atsakovei turėjo būti žinoma.
11. Teismas padarė išvadą, kad labiau tikėtina, jog ieškovai ginčo automobilį iš atsakovės įsigijo už 14 000 Eur, tai patvirtina, jog atsakovės pateiktas pasiūlymas grąžinti automobilį, ieškovams grąžinant 12 000 Eur sumą, neproporcingai pažeistų ieškovų teises bei interesus, patiriant 2850 Eur nuostolių (2000 Eur negrąžinta kainos dalis bei išlaidos, skirtos automobilio pagerinimams atlikti).
12. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovės UAB „Autodeima“ apeliacinį skundą, 2023 m. sausio 12 d. sprendimu Kauno apylinkės teismo 2022 m. vasario 22 d. sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą ieškinį atmeti.
13. Kolegija nurodė, kad automobilis buvo atgabentas iš Italijos į Telšius, tačiau ieškovas pasirinko automobilį įsigyti nuo tralo, nors jis neužsivedė dėl oro sąlygų. Kolegija pažymėjo, kad ieškovai pirkė net 8 metus eksploatuotą, 200 000 km nuvažiavusį automobilį. Teisėjų kolegijos vertinimu, atidus, rūpestingas pirkėjas būtų suinteresuotas jo patikra autorizuotame servise. Kolegija nurodė, kad ieškovai galėjo patys organizuoti automobilio nugabenimą į servisą, kur būtų atlikta išsami automobilio patikra.
14. Kolegija pažymėjo, kad ieškovai, įrodinėdami tai, jog atsakovė pardavė netinkamos kokybės automobilį, remiasi 2021 m. sausio 25 d. sąskaita faktūra Nr. 1M, kurios pagrindu automobilis buvo įgytas Italijoje. Byloje yra trys šio dokumento vertimai: 1) „parduota kaip metalo laužas eksportui į Europos Sąjungos valstybę Lietuvą“; 2) „parduodamas – nurašomas (išregistruojamas) eksportui į Europos Sąjungos valstybę Lietuvą“; 3) „pardavimas dėl gedimo eksportuoti į Europos Sąjungos šalį, Lietuvą“. Atsakovė su apeliaciniu skundu pateikė pardavėjos „Q&Q New Auto Srl“ 2021 m. sausio 25 d. pažymą su priedais, kurioje nurodyta: „atsižvelgiant į 2021 m. sausio 25 d. sąskaitą faktūrą Nr. 1M, patikslinama, kad Jūs atsiimate važiuojančią ir tobulos naudojimo būklės transporto priemonę, kurią išbandėte ir kuri jums tiko tokios būklės, kurios yra, išskyrus visų formų garantijas, nes pardavimas vyksta tarp prekiautojų“. Pridėta pažyma apie atliktus remonto darbus, darbų vertė 1668,58 Eur. Įvertinusi nurodytą pažymą, teisėjų kolegija vadovavosi patikslinimu, kokį automobilį Italijoje pirkė atsakovė, bei aplinkybe, jog atlikus techninę apžiūrą Lietuvoje, buvo konstatuota, kad automobilio būklė atitinka techninius reikalavimus neatlikus jokių jo remonto darbų. Atsižvelgdama į tai, kolegija nusprendė, jog parduotas automobilis buvo tinkamas naudoti pagal įprastą paskirtį, defektai, kaip antai automatinės pavarų dėžės gedimas, nebuvo nustatyti.
15. Dėl ieškovų patirtų 850 Eur išlaidų automobilio remontui po techninės apžiūros (variklio, generatoriaus diržų, variklio alyvos, vandens pompų tepalo filtro, salono oro filtro pakeitimo) teismas nurodė, kad liudytojas D. P. patvirtino, jog šiuos darbus atliko nuomojamame garaže. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad, atliekant techninę automobilio apžiūrą, tepalų pratekėjimas nebuvo fiksuotas. Kolegija nurodė, kad automobilio agregatų tinkamai veiklai tepalai yra labai svarbūs, nes judančios detalės trinasi ir dėl to gadinasi, o liudytojas, kuris yra automechanikas, nesiaiskino, per kur tepalai teka, ir netikrino, ar jų yra pakankamai. Tai teismas vertino kaip aplaidumą, galėjusį lemti aptariamus sugadinius. Prie pardavėjos Italijoje 2021 m. sausio 25 d. pažymos pridėtas 2020 m. gruodžio 17 d. dokumentas W2000181, pagal kurį, prieš parduodant automobilį, atlikti šie darbai: pakeistas tepalų filtras, degalų filtras, oro filtras, salono filtras ir kt., bendra atliktų darbų ir detalių kaina – 1668,58 Eur. Taigi, dalis darbų, kuriuos nurodė atlikęs liudytojas D. P., dubliuojasi, pvz., salono oro filtro, tepalų filtro pakeitimas. Teismo vertinimu, D. P. turėjo matyti, kad filtrai pakeisti ir jų nereikia iš naujo keisti.
16. Kolegija, remdamasi atsakovės pateikta 2022 m. lapkričio 3 d. specialisto išvada, nurodė, kad automobilio „Audi Q5“ variklio skirstymo mechanizmas yra varomas dantytu diržu; norint atlikti tvarkingą jo keitimą, būtina laikytis nuoseklios gamintojo nurodytos techninės instrukcijos; priešingu atveju galima padaryti žalos automatinei pavarų dėžei. Teismas nurodė, kad ieškovai nepateikė įrodymų, jog D. P., atlikdamas automobilio remonto darbus, laikėsi gamintojo nurodytos techninės instrukcijos, todėl padarė išvadą, kad ieškovai neprodė, jog automatinės pavarų dėžės gedimas buvo parduodant automobilį.
17. Teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad blogas purkštukų veikimas nebuvo nustatytas oficialiame servise (UAB „Autojuta“), nepateikta defektingų detalių fotofiksacija, todėl nusprendė, kad ieškovai neįrodė šio remonto būtinumo ir šio defekto atsiradimo iki automobilio perdavimo. Teisėjų kolegija papildomai pažymėjo, kad atsakovės pateikti komerciniai pasiūlymai patvirtina, jog automatinės pavarų dėžės remontas kainuoja 1200–1450 Eur.
18. Galiausiai kolegija nurodė, kad nesutinka ir su pirmosios instancijos teismo išvada, jog ieškovai už automobilį sumokėjo 14 000 Eur. Kolegija pažymėjo, kad buhalteriniai dokumentai turi didesnę įrodomąją galią nei liudytojo parodymai ir patvirtina, kad už automobilį buvo sumokėta 12 000 Eur.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

19. Kasaciniu skundu ieškovai G. K. ir E. K. prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2023 m. sausio 12 d. sprendimą ir palikti galioti Kauno apylinkės teismo 2022 m. vasario 22 d. sprendimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
  - 19.1. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 306 straipsnio 2 dalį – nepagrįstai vertino atsakovės pateiktus naujus apeliacinio skundo argumentus ir dėl jų pasisakė. Atsakovė bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme neginčijo fakto, kad automobilis buvo parduotas su paslėptais trūkumais, neginčijo UAB „Autojuta“, UAB „Dizida“ ir UAB „Daivanta“ nustatytų automobilio gedimų, neišrodinėjo aplinkybių, šalinančių jos atsakomybę (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.327 straipsnio 2 dalis), o ginčijo tik savo pareigą kompensuoti ieškovams patirtas išlaidas už trūkumų šalinimą ir jų dydį. Atsakovė apeliaciniame skunde pradėjo dėstyti kitus teiginius bei argumentus, kuriais nesirėmė bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, ir sukūrė naujas išgalvotas versijas.
  - 19.2. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė proceso teisės normas, pridėdamas teikiamus naujus įrodymus, ir, selektyviai jais remdamasis, priėmė siurprizinį sprendimą ieškovų atžvilgiu. Apeliacinės instancijos teismas visiškai nepagrindė ir nemotyavo savo

sprendimo dėl naujų įrodymų pridėjimo prie bylos.

- 19.3. Apeliacinės instancijos teismas, pabrėždamas, kad parduotų daiktų trūkumų faktą, t. y. kad daiktai neatitinka sutartyje nustatytų kokybės, kiekio ir kitų kriterijų, o jei sutartyje nurodymų nėra, – įprastų reikalavimų (CK 6.327 straipsnio 1 dalis), turi įrodyti pirkėjas, motyvuotai nepasisakė, kodėl atmesta ieškovų į bylą pateiktus UAB „Autojuta“, UAB „Daivanta“ bei UAB „Dizrida“ įrodymus.
- 19.4. Apeliacinės instancijos teismas visiškai nepagrįstai ir neteisėtai netaikė materialiosios teisės nuostatų, reglamentuojančių vartojimo pirkimo–pardavimo santykius, bei nesivadovavo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota praktika šios kategorijos bylose.
20. Atsakovė UAB „Autodeima“ atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atmesti ieškovų kasacinį skundą ir palikti Kauno apygardos teismo 2023 m. sausio 12 d. sprendimą nepakeistą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
  - 20.1. Apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nusprendė atnaujinti bylos nagrinėjimą ir paskirti bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka, siekdamas išsamiai išsiaiškinti aplinkybes, kurios nebuvo nustatytos pirmosios instancijos teisme, ir tuo pagrindu ne tik priimti naujus atsakovės pateiktus įrodymus, kurių nebuvo galimybės pateikti anksčiau dėl jų apsunkinto gavimo iš užsienio šalies, bet ir išklausti liudytoją, atskleidusį reikšmingas aplinkybes dėl automobilio remonto.
  - 20.2. Apeliacinės instancijos teismas suteikė daug laiko ne tik savo įrodymams, bet ir atsiliepimams į pateiktus naujus įrodymus arba juos paneigiančius įrodymus pateikti. Šalys apeliacinės instancijos teismui teikė įvairius įrodymus ilgą laiką, siekdamas atsikirsti ir nuginčyti pateiktus naujus įrodymus, kurių pateikimo galimybė ir būtinybė atsirado tik apeliacinio proceso metu.
  - 20.3. Su apeliaciniu skundu nebuvo pateikti jokie nauji duomenys, kurie nebuvo žinomi pirmosios instancijos teismui, o kaip tik pagrindžiamos tos pačios atsiliepime į ieškinį nurodytos aplinkybės, kad automobilis užsienyje buvo pirktas už rinkos kainą, techniškai tvarkingas, jam buvo atliktas gana brangus techninis remontas, taip pat pateikiamos automobilių techninės priežiūros specialisto R. K. priežastinio ryšio versijos dėl ieškinyje nurodomų automobilio defektų, nurodant, kaip ir ieškinyje, kad automobilis buvo parduotas techniškai tvarkingas, o dėl gedimų yra kalti pirkėjai ir automobilių remontavę šaltkalviai.
  - 20.4. Apeliacinės instancijos teismas pagrįstai padarė išvadą, kad labiau tikėtina versija, jog dėl automobilio defektų yra kalti patys ieškovai, kadangi jie nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių tai, kad buvo tinkamai ir pagal gamintojo rekomendacijas liudytojo D. P. garaže atlikti variklio, generatoriaus diržų, variklio alyvos, vandens pumpos, tepalo ir salono oro filtrų keitimo darbai.
  - 20.5. Ieškovų ginčijama reikšminga aplinkybė, kad automobilio kaina buvo nuleista net 2000 Eur. Ieškovų siekis apginti tariamai pažeistas savo, kaip pirkėjų, teises, visiškai nevertinant suteiktos nuolaidos, gali būti vertinamas ir kaip piktnaudžiavimas savo procesinėmis teisėmis.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme ribų

21. Teisė kreiptis į teismą teisinės gynybos įgyvendinama CPK nustatyta tvarka, laikantis įstatyme įtvirtintų ieškinio pareiškimo procesinės tvarkos, jo formos ir turinio reikalavimų.
22. Pagal civiliniame procese galiojantį dispozityvumo principą teismo nagrinėjimo dalyko nustatymas yra ginčo šalių, o ne teismo pareiga, teismas nagrinėja ginčą neperžengdamas ginčo šalių nustatytų ribų. Paprastai bylos nagrinėjimo teisme ribas nustato ieškovas. Jo suformuluotas ieškinio dalykas (reikalavimas) ir nurodytas faktinis ieškinio pagrindas (aplinkybės, kuriais jis grindžia savo reikalavimą) apibrėžia teismo nagrinėjimo dalyką (CPK 135 straipsnio 1 dalies 2, 4 punktai), leidžia teismui tinkamai pasirengti bylos nagrinėjimui, o atsakovui (kitiems proceso dalyviams), kuriam pareikštas ieškinys, – teikti atsikirtimus, gintis nuo pareikšto ieškinio ar su juo sutikti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. kovo 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-114-378/2015).
23. Taigi bylos nagrinėjimo ribas apibrėžia faktinis ieškinio pagrindas ir ieškinio dalykas, taip pat atsakovo pateikti atsikirtimai į ieškinį. Teismas, priimdamas sprendimą, neturi teisės peržengti bylos nagrinėjimo ribų, apibrėžtų pirmiau įvardytais elementais, išskyrus proceso įstatyme nustatytus atvejus (CPK 265 straipsnio 2 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. gruodžio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-298-969/2022, 24 punktas; 2023 m. liepos 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-220-381/2023, 39 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
24. Bylos nagrinėjimo ribos, pirmosios instancijos teisme apibrėžtos pareikšto ieškinio pagrindu ir ieškiniu dalyku bei atsakovo atsikirtimais į ieškinį, daro įtaką ir bylos nagrinėjimui apeliacinės instancijos teisme. CPK 306 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad apeliacinis skundas negali būti grindžiamas aplinkybėmis, kurios nebuvo nurodytos pirmosios instancijos teisme. Pagal CPK 312 straipsnį apeliaciniame skunde draudžiama kelti reikalavimus, kurie nebuvo pareikšti nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme. CPK 320 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliutių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas, o minėto straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai.
25. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas ne kartą yra nurodęs, kad CPK normose, reglamentuojančiose apeliacinį procesą, yra įtvirtinta ribota apeliacija, kuri, be kitų aspektų (pavyzdžiui, draudimo apeliacinį skundą grįsti naujomis aplinkybėmis, kelti naujus reikalavimus, teikti naujus įrodymus), pasireiškia tuo, kad apeliacinės instancijos teismas ne pakartotinai nagrinėja bylą iš esmės (tas yra būdinga visiškai apeliacijai), o, atsižvelgdamas į apeliacinio skundo argumentus, peržiūri pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą, kartu *ex officio* patikrinamas, ar nėra absoliutių sprendimo negaliojimo pagrindų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. kovo 30 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-74-403/2022 41 punktas). Kasacinis teismas taip pat yra nurodęs, kad dispozityvios bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka specifika, lyginant su jos nagrinėjimu pirmosios instancijos teisme, yra ta, kad apeliacinės instancijos teismas bylą nagrinėja ne tik neperžengdamas apeliaciniame skunde ir atsiliepime į šį skundą nustatytų ribų (apeliacinio skundo faktinio ir teisinio pagrindo bei atsiliepimo į apeliacinį skundą faktinio ir teisinio pagrindo), išskyrus įstatymo nustatytas išimtis, bet ir bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme ribų, kurias šalys suformavo ieškinyje ir atsikirtimuose į ieškinį (priešieškinyje), nes apeliacinis skundas ir atsiliepimas į jį negali būti grindžiamas aplinkybėmis, kurios nebuvo nurodytos pirmosios instancijos teisme (CPK 306 straipsnio 2 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo

26. Taigi esminis bylos nagrinėjimas vyksta pirmosios instancijos teisme, todėl būtent ten pagal proceso operatyvumą, koncentruotumą bei draudimo piktnaudžiauti procesu principus (CPK 7 straipsnis, 42 straipsnio 5 dalis) turi būti pateikti visi šalių reikalavimai, atskirtimai bei įrodymai. CPK 226 straipsnyje įsakmiai nurodyta, kad pasirengimo nagrinėti bylą teisme metu šalys ir tretieji asmenys turi teismui pateikti visus įrodymus bei paaiškinimus, turinčius reikšmės bylai, galutinau suformuluoti savo reikalavimus ir atskirtimus į pareikštus reikalavimus. Jeigu šalys ar tretieji asmenys bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu nevykdo arba netinkamai vykdo nurodytas pareigas, jie gali tikėtis sau nepalankių, CPK nustatytų teisinių padarinių: draudimo apeliacinį skundą grįsti aplinkybėmis, kurios nebuvo nurodytos pirmosios instancijos teisme, draudimo apeliaciniame skunde kelti naujus reikalavimus, ribojimo teikti naujus įrodymus apeliacinės instancijos teisme, draudimo kasaciniame skunde reikintis naujais įrodymais bei aplinkybėmis, kurios nebuvo nagrinėtos pirmosios ar apeliacinės instancijos teismuose (CPK 306 straipsnio 2 dalis, 312, 314 straipsniai, 347 straipsnio 2 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-95/2012).
27. Nagrinėjamoje byloje ginčas kyla dėl ieškovo iš atsakovės įsigyto naudoto automobilio kokybės trūkumų. Ieškovo, reikšdami ieškinį dėl nuostolių atlyginimo, įrodinėjo, kad įsigytas automobilis perdavimo metu turėjo paslėptų trūkumų ir neatitiko daikto kokybės reikalavimų. Pagal ieškinyje nurodytas faktines aplinkybes automobilio trūkumai išryškėjo praėjus kelioms savaitėms nuo įsigijimo momento, automobiliu nuvažiavus apie 500 km. Daikto trūkumus ieškovo įrodinėjo UAB „Autojuta“ ir UAB „Daivanta“ pateiktais gedimo aktais ir sąmatomis. Ieškovo kartu su ieškiniu pateikė patirtas išlaidas daikto trūkumams ištaisyti pagrindžiančius įrodymus (PVM sąskaitas faktūras, mokėjimo kvitus). Atsakovė, atskirdama į ieškinį, nurodė, kad pirkdami naudotą automobilį ir jo nepatikrindami specializuotame servise ieškovo prisiėmė riziką dėl galimų nuostolių, be to, pačiai atsakovei automobilio trūkumai nebuvo žinomi. Atsakovė taip pat kvestionavo ieškovo pasirinkto teisių gynimo būdo tinkamumą, nurodydama, kad ji siūlė pirkimo–pardavimo sutartį nutraukti, ištaisyti trūkumus savo lėšomis, arba kompensuoti 1000 Eur trūkumų šalinimo išlaidas, tačiau ieškovo su ne vienu iš atsakovės siūlymų nesutiko.
28. Pardavėjas pagal pirkimo–pardavimo sutartį privalo perduoti daiktus pirkėjui ir patvirtinti nuosavybės teisę į daiktus bei jų kokybę (CK 6.317 straipsnio 1 dalis). Šios pardavėjo pareigos įgyvendinimo užtikrinimo tikslu įstatymas įtvirtina įstatymo garantiją: pardavėjo garantija (patvirtinimas) dėl daiktų nuosavybės teisės ir jų kokybės yra, nepaisant to, ar tokia garantija pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyta, ar ne (CK 6.317 straipsnio 2 dalis). CK 6.317 straipsnyje įtvirtinta garantija pagal įstatymą – esminė pardavėjo pareiga pirkimo–pardavimo santykiuose, galiojanti visais atvejais nepriklausomai nuo to, ar šalys ją įvardijo sutarties sąlygose.
29. CK 6.333 straipsnio 2 dalyje atskleistas daikto kokybės garantijos turinys – tai pardavėjo pareiga garantuoti pirkėjui, kad daiktai atitinka sutarties sąlygas ir kad sutarties sudarymo metu nėra paslėptų daiktų trūkumų, dėl kurių daikto nebūtų galima naudoti tam tikslui, kuriam pirkėjas jį ketino naudoti, arba dėl kurių daikto naudingumas sumažėtų taip, kad pirkėjas, apie tuos trūkumus žinodamas, arba apskritai nebūtų to daikto pirkęs, arba nebūtų už jį tiek mokėjęs (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-5-915/2018, 17 ir 18 punktai; 2022 m. sausio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-127-381/2022, 27 punktas). Pagal CK 6.333 straipsnio 1 dalį, pardavėjas laikomas nepažeidusiu įstatyme nustatytos garantijos pareigų, jeigu perduoti daiktai atitinka pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas bei daiktų kokybę nustatančių dokumentų reikalavimus; pardavėjas atsako už daiktų trūkumus, jeigu pirkėjas įrodo, kad jie atsirado iki daiktų perdavimo arba dėl priežasčių, atsiradusių iki daiktų perdavimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. birželio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-203-469/2019, 23 punktas).
30. Taigi garantijos pagal įstatymą atveju pirkėjas įrodinėja perduotų daiktų trūkumų faktą, t. y. kad daiktai neatitinka sutartyje nustatytų kokybės, kiekio ar kitų kriterijų, o jei sutartyje nurodymų nėra – įprastų reikalavimų (CK 6.327 straipsnio 1 dalis), ir faktą, kad daikto trūkumai atsirado iki daiktų perdavimo arba dėl priežasčių, atsiradusių iki daiktų perdavimo (CK 6.333 straipsnio 1 dalis). Pardavėjas, atskirdamas į pirkėjo reikalavimus, įrodinėja, kad daikto perdavimo metu daikto trūkumų nebuvo, o šie atsirado po daiktų perdavimo pirkėjui dėl to, kad pirkėjas pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, arba dėl trečiųjų asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos (CK 6.333 straipsnio 3 dalis).
31. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, jog CK nenustato specialių naudoto daikto pardavimo sąlygų, todėl CK XXIII skyriaus taisyklės, reglamentuojančios pirkimo–pardavimo teisinius santykius, taikomos ir naudoto daikto (naudoto automobilio) pirkimo–pardavimo teisiniams santykiams (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-307-1075/2018, 12 punktas).
32. Aiškindamas parduodamo naudoto ir naujo daikto skirtumus kokybei keliamų reikalavimų aspektu, kasacinis teismas yra nurodęs, kad parduodamas naudotas daiktas dėl natūralaus nusidėvėjimo, ankstesnio naudojimo sąlygų (intensyvumo ir kt.) savo kokybės savybėmis gali skirtis nuo analogiško naujo daikto, dėl ko galima tikėtis mažiau efektyvios ir trumpesnės jo naudojimo trukmės, tačiau ir toks daiktas turi būti tinkamas naudoti pagal paskirtį. Daikto tinkamumas naudoti pagal paskirtį neturi būti suprantamas kaip įmanomumas jį naudoti, nors ir patiriant dėl to didelius nepatogumus, įvairaus pobūdžio trikdžius ar papildomas sąnaudas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. spalio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-345-248/2017, 23 punktas).
33. Kasacinis teismas taip pat yra išaiškinęs, kad: pirma, pardavėjas ir naudoto daikto pardavimo atveju pagal sutartį ir CK atsako už bet kokią neatitikimą, kuris buvo nuosavybės teisės perėjimo pirkėjui momentu, net jeigu toks neatitikimas paaiškėja vėliau (CK 6.327 straipsnio 3 dalis), t. y. pardavėjas užtikrina, kad parduodamas naudotas daiktas, jei sutartyje nenustatyta kitaip, atitinka įprastus reikalavimus. Antra, sprendžiant dėl parduodamo naudoto daikto kokybės, turi būti įvertinta, ar parduotas naudotas daiktas buvo galimas naudoti pagal paskirtį ne tik pardavimo metu, bet ir tam tikrą laiką po to. Trečia, turi būti nustatyta, ar dėl natūralaus tokio daikto nusidėvėjimo parduodamo naudoto daikto kokybės pokytis, lyginant jį su analogišku nauju daiktu, yra savaime suprantamas, atsizvelgiant į jo naudojimo trukmę ir sąlygas, bet kuriam vidutiniam pirkėjui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-307-1075/2018, 18 punktas).
34. Vis dėlto, pardavėjo atsakomybė už parduodamo daikto kokybę nėra absoliuti. Įstatymas nedraudžia perduoti netinkamos kokybės daiktų, bet daiktų trūkumai turi būti aptarti. Jeigu jie aptarti, tai laikoma, kad šalys susitarė dėl atitinkamos daikto kokybės ir ji yra pirkėjui priimtina, kad šis sudarytų sutartį. Taikant šią nuostatą svarbu nustatyti, ar daikto trūkumai buvo tokie akivaizdūs ir pastebimi normaliomis aplinkybėmis, kad rūpestingas ir atidus pirkėjas juos turėjo pastebėti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. liepos 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-182/2009; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-530/2010; 2016 m. liepos 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-360-969/2016, 25 punktas; 2017 m. gegužės 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-226-695/2017, 20 punktas; 2020 m. gruodžio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-326-701/2020 31 punktas; kt.).
35. Minėta, kad bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme ieškovo įrodinėjo, jog daikto trūkumai egzistavo daikto perdavimo metu, tačiau buvo paslėpti ir išryškėjo tik daiktą pradėjus naudoti. Šiam faktui įrodyti ieškovo pateikė UAB „Autojuta“, UAB „Daivanta“ bei UAB „Dizrida“ techninių gedimų aktus, taip pat nurodė aplinkybes, kad automobilis sugedo praėjus vos kelioms savaitėms nuo jo įsigijimo, nuvažiavus tik 500 km. Teisėjų kolegija pažymi, kad atsakovė pirmosios instancijos teisme daikto trūkumų fakto neneigė ir neįrodinėjo, kad jų nebuvo daikto perdavimo metu bei kad trūkumai atsirado jau po daikto perdavimo ieškovams dėl to, kad ieškovo pažeidė daikto naudojimo ir (ar) saugojimo taisykles, bet gynėsi aplinkybėmis dėl ieškovo prisiimtų rizikos perkant naudotą automobilį neatlikus automobilio patikros specializuotame servise bei pasirinkto netinkamo teisės gynimo būdo. Tuo tarpu apeliaciniame skunde atsakovė nurodė pirmosios instancijos teisme netirtas ir nevertintas aplinkybes dėl daikto trūkumų atsiradimo jau po automobilio perdavimo ieškovams dėl jų kaltės (netinkamo eksploatavimo, iki automobilio gedimo atliktų remonto darbų), ginčijo ieškovo įrodinėtą faktą, kad automobilis perdavimo metu buvo netinkamos kokybės. Apeliacinės instancijos teismas šias atsakovės nurodytas naujas aplinkybes tyrė bei vertino ir padarė išvadą, kad ieškovo ne tik neįrodė daikto trūkumų perdavimo metu fakto, bet ir kad dalis jų atsirado dėl ieškovo kaltės netinkamai atlikus automobilio techninį

einamąjį remontą.

36. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad apeliacinės instancijos teismas, tirdamas ir vertindamas atsakovės apeliaciniame skunde nurodytas naujas aplinkybes dėl daikto trūkumų atsiradimo priežasčių, netinkamai nustatė bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme ribas. Minėta, kad ginčo ribas apibrėžia ne tik ieškinio dalykas bei pagrindas, tačiau ir atsiliepime į ieškinį nurodyti atsikirtimai. Atitinkamai, atsakovui pirmosios instancijos teisme tenka pareiga suformuoti tikslūs atsikirtimus į pateiktą ieškinį – nuspręsti su kuriais aplinkybėmis atsakovo sutinka ir jų neginčia, ir priešingai – su kuriais nesutinka ir įrodo jų (ne)buvimą, kokias aplinkybes įrodo kaip paneigiančias atsakovo atsakomybę. Tam tikrų aplinkybių neginėjus pirmosios instancijos teisme, apeliaciniame skunde draudžiama plėsti bylos nagrinėjimo ribas ir įrodo naujas, bylos nagrinėjimo dalyku pirmosios instancijos teisme nebuvusias aplinkybes. Priešingu atveju būtų paneigta apeliacijos paskirtis ir sudarytos sąlygos pakartotinai bylos išnagrinėjimui apeliacinės instancijos teisme.
37. Nagrinėjamu atveju atsakovė pirmosios instancijos teisme neginėjo daikto trūkumų fakto buvimo daikto perdavimo metu (nurodė tik apie tai nežinojusi), neįrodinėjo, kad daikto trūkumai atsirado jau po daikto perdavimo ieškovams dėl to, kad ieškovai pažeidė daikto naudojimo ar saugojimo taisykles, arba dėl trečiųjų asmenų kaltės ar nenugalimos jėgos (CK 6.333 straipsnio 3 dalis), todėl šių aplinkybių tyrimas ir vertinimas, pažeidžiant apeliacijos principus, išėjo už apeliacinio nagrinėjimo ribų.

Dėl naujų įrodymų apeliacinės instancijos teisme

38. Įrodymais civilinėje byloje laikomi bet kokie faktiniai duomenys, kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių šalių reikalavimus ir atsikirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra (CPK 177 straipsnio 1 dalis). Faktiniai duomenys pripažinti įrodymais pirmiau nurodytos proceso įstatymo normos prasme tik tada, jeigu jie atitinka įrodymų leistinumą ir sąsajumo reikalavimus.
39. Pagal CPK 314 straipsnį apeliacinės instancijos teismas atsisako priimti naujus įrodymus, kurie galėjo būti pateikti pirmosios instancijos teisme, išskyrus atvejus, kai pirmosios instancijos teismas nepagrįstai juos atsisakė priimti ar kai šių įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau.
40. Kasacinis teismas, atskleisdamas reikalavimų įrodymams turinį, yra nurodęs, kad sąsajumas reiškia, jog faktiniai duomenys yra susiję su byla, t. y. jie patvirtina arba paneigia turinčias reikšmės bylai aplinkybes (CPK 180 straipsnis), o leistinumą savo ruožtu reiškia, kad atitinkami faktiniai duomenys gali būti įrodymais pagal proceso įstatymą, kitaip tariant, proceso įstatyme nėra įtvirtinto draudimo ar ribojimo remtis tam tikrais faktiniais duomenimis kaip įrodymais (tokie draudimai (ribojimai) yra įtvirtinti, pvz., CPK 177 straipsnio 3–5 dalyse) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-350-701/2018, 39 punktas; 2023 m. balandžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-41-943/2023 81 punktas).
41. Teisėjų kolegija pažymi, kad įrodymų sąsajumo ir leistinumą taisyklės taikomos ir apeliacinės instancijos teisme. Tais atvejais, kai apeliaciniame procese teikiami nauji įrodymai siekiant pagrįsti aplinkybes, kurios nebuvo nurodytos ir vertintos pirmosios instancijos teisme (CPK 306 straipsnio 2 dalis), tokie įrodymai į bylą nepriimami taikant įrodymų sąsajumo taisyklę. Taigi apeliacinės instancijos teismas, gavęs prašymą priimti naujus įrodymus, pirmiausia turi įvertinti ar tokiais įrodymais siekiama patvirtinti ar paneigti aplinkybes, įeinančias į bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas, ir tik pripažinęs tokių įrodymų sąsajumą su bylos dalyku, vertinti ar tokie įrodymai gali būti priimti taikant CPK 314 straipsnyje įtvirtintas taisykles.
42. Kasacinio teismo praktikoje, aiškinančioje CPK 314 straipsnio reglamentavimą, ne kartą nurodyta, kad dalyvaujantys byloje asmenys bendriausia prasme neturi teisės teikti naujus įrodymus apeliacinės instancijos teisme. Toks draudimas – ribotos apeliacijos, būdingos civiliniam procesui, išraiška (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-349-248/2019, 19 punktas). Vis dėlto, draudimas apeliacinės instancijos teisme priimti naujus įrodymus nėra absoliutus. Naujų įrodymų apeliacinės instancijos teisme priėmimas yra teismo diskrecija, kurią įgyvendindamas teismas visų pirma turi patikrinti, ar egzistuoja sąlygos, kurioms esant pagal CPK 314 straipsnį nauji įrodymai gali būti priimami: pirmosios instancijos teismas nepagrįstai juos atsisakė priimti arba tokių įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-101-248/2020, 44 punktas).
43. Pagal kasacinio teismo praktiką apeliacinės instancijos teismas, sprenddamas dėl kiekvieno naujo pateikto įrodymo, turi patikrinti ir įvertinti: ar buvo objektyvi galimybė pateikti įrodymus bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme; ar vėlesnis įrodymų pateikimas neužvilkins bylos nagrinėjimo; ar šalis nepiktnaudžiauja įrodymų vėlesnio pateikimo teise (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. birželio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-237-684/2019 33 punktą).
44. CPK 314 straipsnio nuostata, ribojanti naujų įrodymų pateikimą apeliacinės instancijos teisme, neturi būti taikoma formaliai ir panaudota prieš sąžiningus teismo proceso dalyvius, taip pat negali būti vertinama kaip kliūtis teismui konkrečioje byloje įvykdyti teisingumą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-1-701/2016; 2017 m. balandžio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-179-611/2017; 2018 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-230-611/2018 ir kt.). Teismas turi taikyti įstatymus tik patikimais duomenimis nustatęs bylai svarbias faktines aplinkybes, todėl tuomet, kai nustatinėjamas fakto klausimas, gali būti priimami naujai sužinoti, išreikalauti įrodymai, jeigu šalis šia teise nepiktnaudžiauja (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2005 m. liepos 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-371/2005; 2015 m. vasario 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-38-969/2015; 2021 m. rugsėjo 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-226-943/2021, 68 punktas). CPK 314 straipsnyje įtvirtinti ribojimai neturėtų būti taikomi tais atvejais, kai naujai teikiamas įrodymas įrodomoji vertė nagrinėjamam ginčui yra akivaizdžiai esminė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-348/2013; 2022 m. kovo 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-181-823/2022, 71 punktas).
45. Nagrinėjamu atveju atsakovė kartu su apeliaciniu skundu teikė šiuos naujus įrodymus: automobilio pardavėjos Italijoje „Q&Q New Auto Srl“ 2021 m. sausio 25 d. pažymą su priedais, kuria įrodinėjo, kad automobilis perdavimo ieškovams metu buvo tinkamos kokybės, CMR važtaraščių kopijas, kuriomis įrodinėjo automobilio gabenimo iš Italijos į Lietuvą išlaidas, 2022 m. kovo 24 d. UAB „Tomdova“ komercinio pasiūlymo kopiją, kuria įrodinėjo, kad ginčo automobilio pavarų dėžės remontas galėjo būti atliktas už mažesnę kainą. Apeliacinio proceso metu atsakovė taip pat pateikė 2022 m. lapkričio 3 d. specialisto R. K. pažymą, kuria įrodinėjo, kad automobilis perdavimo metu neturėjo daikto trūkumų. Ieškovai apeliaciniame procese teikė 2022 m. lapkričio 3 d. specialisto išvadą.
46. Nei skundžiamoje natirtyje, nei kitu procesiniu sprendimu apeliacinės instancijos teismas, priimdamas į bylą naujus įrodymus, nevertino atsakovės pateiktų įrodymų sąsajumo su nagrinėjama byla, t. y. ar atsakovės teikiami įrodymai neišina už bylos nagrinėjimo ribų, be to, apeliacinės instancijos teismas nepasisakė ir neįvertino CPK 314 straipsnyje įtvirtintų išinčių dėl draudimo priimti naujus įrodymus apeliacinės instancijos teisme taikymo sąlygų. Teisėjų kolegija pažymi, kad sprendžiant dėl naujų įrodymų priėmimo apeliacinės instancijos teisme, turi būti atskirai įvertintas kiekvieno šalies teikiamo naujo įrodymo leistinumas ir sąsajumas, o nustatius, kad įrodymai yra leistini ir susiję su byla – CPK 314 straipsnio taikymo sąlygos.
47. Nagrinėjamu atveju apeliacinės instancijos teismo neargumentuotas sprendimas priimti visus šalių apeliacinės instancijos teismui pateiktus įrodymus bei šių įrodymų vertinimas nulėmė įrodymų sąsajumo reikalavimo bei CPK 314 straipsnio netinkamą aiškinimą ir taikymą o tai nulėmė netinkamą bylos ribų nustatymą apeliacinės instancijos teisme.

48. Remdamasi šioje nutartyje išdėstytais argumentais, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, vertindamas atsakovės apeliaciniame skunde nurodytas aplinkybes, kurios nebuvo jos atsikirtimų į ieškinį pagrindų ir nebuvo nagrinėjamos pirmosios instancijos teisme, nenustatęs apeliacinės instancijos teismui teikiamų įrodymų sąsajumo su nagrinėjama byla bei įstatyme įtvirtintų draudimo priimti naujus įrodymus apeliacinės instancijos teisme išimčių taikymo sąlygų, juos priimdamas, vertindamas ir nustatydamas pirmosios instancijos teisme netirtas aplinkybes, pažeidė CPK 177 straipsnio, 306 straipsnio 2 dalies bei 314 straipsnio normas. Nurodyti pažeidimai lėmė netinkamą apeliacinį procesą byloje ir sudaro pagrindą panaikinti skundžiamą sprendimą ir bylą perduoti iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui (CPK 359 straipsnio 1 dalies 5 punktas).
49. Nagrinėdamas bylą iš naujo apeliacinės instancijos teismas pagal kasacinio teismo nutartyje pateiktus išaiškinimus, atsizvelgdamas į ieškinio dalyką ir faktinį pagrindą bei atsikirtimų į ieškinį pagrindą, turi aiškiai apibrėžti bylos nagrinėjimo ribas, įvertinti, ar apeliacinio skundo argumentais nėra plečiamos bylos nagrinėjimo ribos. Apeliacinės instancijos teismas, nagrinėdamas bylą iš naujo, taip pat turi įvertinti, ar šalių apeliacinės instancijos teismui pateikti įrodymai yra susiję su nagrinėjama byla; jei taip – ar yra nustatytos sąlygos CPK 314 straipsnyje įtvirtintų išimčių dėl draudimo priimti naujus ribojimus apeliacinės instancijos teisme taikymui. Be kita ko, minėta, kad apeliacinės instancijos teismas, vertindamas naudoto daikto trūkumus, turi vadovautis kasacinio teismo praktika, suformuota bylose dėl parduoto naudoto daikto kokybės trūkumų, nustatyti visus paaiškęjus trūkumus ir įvertinti, ar pirkėjai (ieškovai) įrodė, kad šie trūkumai egzistavo daikto perdavimo metu ir trukdo naudoti daiktą pagal paskirtį, be kita ko, ar daikto trūkumai (dalis jų) nėra savaine suprantami atsizvelgiant į naudoto daikto specifiką.
50. Bylą grąžinus apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo, šalių patirtos bylinėjimosi išlaidos neskirstomos. Pažymėtina, kad kasacinis teismas nepatyrė išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Kauno apygardos teismo 2023 m. sausio 12 d. sprendimą panaikinti ir bylą perduoti iš naujo nagrinėti Kauno apygardos teismui.
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai   Goda Ambrasaitė–Balynienė

Donatas Šernas

Egidija Tamošiūnienė